

FREGA MEETS SUNDAR

FERDINANDO FREGA

FREGA SUSREĆE SUNDARA

THE COMPANY · 11

Od Reggio Calabrije do Chennaija, tragom Sundara Pichaija.

Kad sam prvi put čuo to ime, ozbiljno sam se zapitao tko je, jebote, taj čovjek. Svi su govorili o njemu. Gotovo je zauzeo mjesto Nazarećanina – samo što nije imao 2000 godina. Imao je tek 54 i dolazio je iz one veličanstvene zemlje koja se zove INDIJA.

Jedino mjesto na svijetu gdje udišeš engleski zrak, a živiš s azijskom kulturom i elegancijom, u mješavini od 22 jezika, gdje stalno živi gotovo 1,5 milijardi ljudi.

Ali vratimo se našoj priči: to je ime bilo povezano s tvrtkom koja se zvala ALPHABET. Ni za njih nisam znao tko su. Mislio sam da je riječ o nekakvom konzorciju osnovanom za nepismene ljude svijeta, one koji nikada nisu imali sreću naučiti čitati i pisati. Onda sam shvatio da nisam bio posve u krivu, jer upravo se time bavio – samo što su tekstovi, čitanje i književnost živjeli unutar weba, koji je koristio dva koda: ljudski decimalni i algoritamski binarni.

Bio sam znatiželjan upoznati tog čovjeka pa sam, poput Kiplinga, sjeo na vlak i otputovao od Reggio Calabrije do Bombaja, koji danas zovu Mumbai.

Moje je odredište bilo jasno. Čekali su me u CHENNAIJU, u južnoindijskoj saveznoj državi TAMIL NADU, gdje će me ugostiti braća iz lože. Svi su znali – od Velike lože Engleske naniže – da brat Frega živi od 70 američkih dolara mjesečno i da nije navikao od ikoga išta tražiti.

I eto me, napokon sam stigao. Čekali su me i odveli me svojoj kući, ali ja sam odbio i pokušao umjesto toga unajmiti sobu. Trodnevni boravak bio je u granicama mojih financijskih mogućnosti i uklapao se u moj proračun.

Imao sam samo nekoliko sati da se naviknem na teren kad je REGUNATHA stigao po mene. Kamo smo išli?

INDIJSKI TEHNOLOŠKI INSTITUT MADRAS.

Čim smo stigli, jedva prošavši prvi ulaz u sveučilište, ugledao sam natpis koji me pogodio poput munje. Njihov moto, na sanskrtu, u prijevodu je glasio:

USPJEH DOLAZI IZ DJELOVANJA.

Primila su nas dva profesora, braća slobodni zidari, i odmah sam ih počeo ispitivati o SUNDARU. Bio sam uvjeren da je studirao u Madrasu dok su oni još bili asistenti.

Profesori su priznali da znaju tko je, iako je on zapravo studirao u KHARAGPURU. Ali ovdje, rekli su, svi ga smatramo jednim od naših.

Prije svega ostalog objasnili su mi gdje smo. Ovo nije bio tek nekakav sveučilišni kampus u Bostonu. Bili smo unutar nečega nevjerojatnog: IIT Madras imao je i superračunalni kapacitet zahvaljujući IBM Virgo Super Clusteru, koji je nudio 97 TERAFLIPS računalne snage.

Što je, dovraga, to značilo, nisam imao pojma. Ne razumijem ni vraga o računalima, ali kimao sam jer sam po njihovu tonu shvatio da je tvrdnja važna. A to mi je već bilo dovoljno da budem ondje.

Nakon formalnosti napustili smo to mjesto, a REGUNATHA mi je rekao da ima iznenađenje za mene. Rekao sam: „Nadajmo se da

nisu žene. Imam 61 godinu i nisam više mladić. Danas su mi žene najdraži oblik razgovora, jer crpim iz njihove domišljatosti i inteligencije i hranim se objema.”

Rekao je da idemo k jednoj ženi. „Ali opusti se, Nando, nema seksa. Čini se da vrlo dobro poznaje osobu koju istražuješ i vidjet ćeš da te neće razočarati.”

„A osim toga, znaš da smo prije nego što smo slobodni zidari slobodni ljudi dobra karaktera!”

„Da, ali ostanimo odjeveni, molim te.” Hahahahahah.

Ušli smo kroz kapiju njezine kuće. Dočekala nas je jedna mlada žena. Mogla je imati oko 25 godina, ali nisam mislio da je SUNDAROVA kći – i doista, bila je nećakinja žene koja nas je čekala.

Dočekala nas je i posjela na svoj kauč. Ponudila nam je neizbježan čaj, ali ja sam kao pravi Kalabrijac pitao kad ćemo jesti. Dva sam dana živio samo na vodi i želudac mi je već štrajkao. Još nije shvatio da nismo u Italiji.

Žena se predstavila kao RADHA i odmah mi je počela postavljati izravna pitanja, već znajući tko sam.

Nagnuo sam se prema REGUNATHI i šapnuo: „Radha, kao ona iz Zohoa?”

A on je, ne mijenjajući izraz lica, rekao: „Ne, ona je mlađa. Ova je mudrija.”

Rekla je da se jako zabavila čitajući THE WILKINSON SAGA na gillettenarrative.com. Pročitala ju je možda 20 puta i u nekim se odlomcima prepoznala – u liku svoje tete. Onda me, s neodoljivim

ženskim šarmom, unatoč svojim 90 godinama, upitala je li sve u njoj istina.

Odgovorio sam jednostavnom šalom: istina i laž dva su algoritma života, a između njih leži pripovijest, koja ostaje vizualni izraz jedine osobe koja je piše.

Nasmiješila se, ali nije bila iznenađena. Rekla mi je da je to jedini odgovor koji sam mogao dati. Otkrivao je tko sam, a da to nije izgovorio. Zato će mi dati podatke o SUNDARU.

Kad je bio malen, stalno je crtao sto nula, i nitko nije razumio zašto. Jednog je dana ispred njih stavio 1. Mislili smo da predstavlja njegov budući bankovni račun. Trideset godina poslije radio je za tvrtku koja se zvala upravo tako: Google, od googol, 1 nakon kojega slijedi 100 nula.

Svi su uvijek bili spremni tu manu pripisati majčinu poslu stenografkinje. Ali bili smo tek na početku, a danas razumijemo da se mana s kojom se rodio pokazala kao ništa drugo nego savršenstvo.

Iz pouzdanog izvora čuli smo da je jednog dana njegova majka, znatiželjna kao i uvijek, pitala sina kako mu banka uspijeva poslati stanje računa s 12 nula. Odgovorio je: „Brojke pišu rukom, pisanim slovima. Nema dovoljno mjesta.”

Primijetio sam da su kroz sve te priče žena i brat koji me pratio – također stariji čovjek – često izmjenjivali poglede pune razumijevanja. Ali ja sam bio usredotočen samo na ono što radim i nisam se zaustavljao da odgonetnem njihov kodeks ponašanja.

Radha mi je rekla da je Sundar uvijek bio omiljen i da su ga žene često pratile zbog njegove elegancije, inteligencije i šarma. Gotovo moj portret, da nije razlike u našim džepovima.

Kad je došao trenutak, ispričao sam nekoliko priča iz svojih 40 godina putovanja kroz 65 zemalja: priče jednog života, viceve i pustolovine. Žena se činila toliko zaokupljenom da nas je pozvala na večeru. Ali ja sam pristojno odlučio da nije ispravno prihvatiti. Još nisam bio spreman.

Dok smo odlazili, dala mi je malu papirnatu cedulju i rekla: „Nando, piši mi kad god želiš. Tvoja pisma primam s velikim zadovoljstvom. I možeš me zvati teta – bila bih ponosna.”

REGUNATHA se smijao kao lud, a ja nisam mogao razumjeti zašto. Rekao je da se barem 30 godina nije našao u ovakvoj situaciji. Zamolio sam ga da me odveze natrag u hotel, ali prije toga bio sam dovoljno znatiželjan da ga upitam:

„Oprosti, ali čime se bavila tvoja žena?”

Bez razmišljanja odgovorio je: „Bila je stenografkinja.”

Samo što nisam eksplodirao, ali sam se suzdržao. Tada sam ga zamolio da me ostavi blizu hotela. Sam ću naći gdje jesti, a sutradan ću otići.

Pitao je trebam li još nešto, a ja sam ga pozvao da dođe k meni u Kalabriju kad god bude imao priliku. Bilo bi mi drago ugostiti ga – pokazati mu što mi Kalabrijci znamo dobro raditi bilo gdje na svijetu.

Ali tko su zapravo bili likovi ove priče?

Stvarni ljudi. Nikada ih nisam pitao odakle dolaze. Jednostavno sam prihvatio njihovu prisutnost, jer to radim već 61 godinu – i siguran sam da me svijet neće zaboraviti.

A u maloj cedulji indijske gospođe našao sam poruku koja je glasila: „Vrati mi se kad god želiš. Uvijek si dobrodošao.” Na dnu je

bila njezina adresa.

Sutradan sam se vratio na kolodvor. Činilo se da vlak ne želi krenuti, ali nisam znao zašto. Možda je čekao mene. Ili je možda shvatio da nakon MOJE AFRIKE i jedan Kalabrijac može imati MOJU INDIJU.

Ferdinando Frega
BLADEFREGA · Nando the Scribe